

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**
Władysław Kosiniak-Kamysz

DPS-XXII-074-6672-6-MB/12

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

GAB/500/2/2012/BS

Warszawa, 8 października 2012 r.

Wojewodowie
wszyscy

Szanowny Panie Wojewodo,

Niepokojące przekazy medialne dotyczące krzywdzenia dzieci, które w ostatnim czasie wstrząsnęły opinią publiczną dają podstawę, by sądzić, że obowiązujące akty prawne w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie są należycie stosowane, zarówno na szczeblu administracji rządowej, jak i samorządów lokalnych.

Bez zbędnej przesady można stwierdzić, że z częstotliwością miesięczną dochodzi do tragicznych zdarzeń, których ofiarami są dzieci, a sprawcami tych tragedii są ich najbliżsi.

Po dwóch latach obowiązywania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w nowym brzmieniu i po wykonaniu czynności organizacyjnych spowodowanych nowymi regulacjami, wydawało się, że wszystkie służby odpowiedzialnie przystąpią do realizacji nałożonych zadań.

Jak wynika z przeprowadzanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i Rzecznika Praw Dziecka analiz nie wszystkie samorzady w równym stopniu zadania te realizują. W dalszym ciągu w niektórych gminach nie zostały utworzone zespoły interdyscyplinarne, nie zostały opracowane, a więc nie są realizowane lokalne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar.

Najmniejszą aktywność gminy i powiaty wykazują w zakresie realizacji zadań określonych w art. 6 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm).

Taka postawa samorządów lokalnych na pewno nie przyczyni się do wzmocnienia bezpieczeństwa dzieci - najsłabszych i bezbronnych ofiar przemocy w rodzinie.

Wojewodowie, z racji swoich kompetencji zobligowani są do koordynowania i monitorowania działań, a także do prowadzenia kontroli i nadzoru realizowanych przez samorzady lokalne zadań.

Regulacje w tym zakresie zawarte są zarówno w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją

zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. Nr 126, poz. 718). Jesteśmy więc przekonani, że pracownicy kierowanego przez Pana Urzędu wyposażeni są w odpowiednie instrumentarium do realizacji zadań.

W związku z tym zwracamy się do Pana Wojewody z apelem o wzmożenie kontroli jednostek samorządu terytorialnego nad sposobem realizacji zadań wynikających ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Prosimy, aby w trakcie wykonywanych czynności szczególny nacisk położyć na ocenę jakości pracy wszystkich służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, na sposób pracy z rodziną, w której zachodzi podejrzenie stosowania przemocy oraz na sposób reagowania choćby na najmniejszy sygnał nieprawidłowego pełnienia ról wychowawczych przez rodziców i opiekunów.

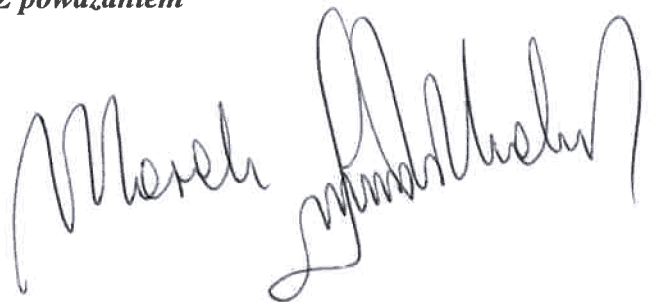
W przypadku ujawnienia nieprawidłowości prosimy o pilne wydanie zaleceń pokontrolnych, zobowiązanie samorządów do opracowania programów naprawczych i dokonanie oceny sposobu ich realizacji.

Ponadto informujemy Pana Wojewodę, iż w kontekście powyższego postanowiliśmy wystąpić do Starostów/Wójtów/Burmistrzów/Prezydentów Miast z apelem, który mamy nadzieję przyczyni się do prawidłowej realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uprzejmie prosimy Pana Wojewodę o przesłanie załączonego apelu do wszystkich podległych jednostek.

Na zakończenie pragniemy wyrazić nadzieję, że wspólne działania przyczynią się do zniwelowania problemu krzywdzenia dzieci, a dalsze zaangażowanie służb kierowanego przez Pana Wojewodę Urzędu doprowadzi do podniesienia jakości usług związanych z niesieniem pomocy osobom najbardziej potrzebującym.

Z poważaniem

MINISTER
Władysław Kosiniak-Kamasa
Władysław Kosiniak-Kamasa

WOJEWODA POMORSKI

Gdańsk, dnia 23 października 2012 r.

PS-II.021.1.3.2012.ES

**Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki Społecznej**

**Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

Odpowiadając na apel Panów w sprawie wzmoczenia działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie pragnę przedstawić kilka przedsięwzięć, które od lat prowadzimy w województwie pomorskim, aby poprawić skuteczność zarówno oddziaływań profilaktycznych, jaki i interwencyjnych, ale przede wszystkim wspierających osoby i rodziny uwikłane w przemoc.

Od 2002 roku realizujemy na naszym terenie program „Wspólnie przeciw patologiom”, dzięki któremu powstały Powiatowe Zespoły Interdyscyplinarne zajmujące się przede wszystkim zjawiskiem przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej. Skład zespołów ulegał dużej rotacji, ale wszystkie osoby uzyskiwały przeszkolenie w tej dziedzinie i tworzyły podstawy lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach prowadzonych warsztatów wypracowano wiele procedur postępowania w szczególnych przypadkach, m. in: ujawnienia przez dziecko w szkole faktu przemocy w domu i ze strony rówieśników; podejrzenia o stosowaniu przemocy wobec osób niepełnosprawnych lub w podeszłym wieku oraz w przypadku podejrzenia wykorzystywania seksualnego osoby poniżej 15 roku życia, pomiędzy 16 a 18 rokiem życia i powyżej 18 roku życia. Obecnie Zespół przygotowuje nowelizację programu i do końca bieżącego roku zostanie ona wydana oraz upowszechniona na terenie województwa pomorskiego.

Wydział Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku prowadzi stały monitoring realizacji przez samorząd zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Wyniki raportu ww. monitorowania na koniec 2011 roku wykazały, że spośród 123 gmin województwa pomorskiego 112 utworzyło Gminne Zespoły Interdyscyplinarne. Obecnie już wszystkie gminy powołały te Zespoły i w większości pracują one przy pomocy licznych grup roboczych.

Dla zakładanych celów wymagany jest w pełni interdyscyplinarny skład omawianych Zespołów Interdyscyplinarnych, po to aby każdą konkretną sytuację przemocy w rodzinie przeanalizować z różnych perspektyw oraz dokonać podziału zadań i odpowiedzialności. Dotychczasowe analizy wskazują, że nadal największy ciężar działań spoczywa na Policji i ośrodkach pomocy społecznej. Obecnie zatem największy nacisk kładziemy na uaktywnienie w ramach Zespołów Interdyscyplinarnych przedstawicieli ochrony zdrowia, oświaty i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Udział wymienionych podmiotów jest dalece niewystarczający, aby zapewnić skuteczność podejmowanych działań. Szczególnie dotyczy to sytuacji ujawnienia przemocy wobec dziecka, kiedy wymagana jest natychmiastowa wymiana informacji oraz udzielenie we właściwym czasie adekwatnej pomocy.

Obawy, że pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej będą nadmiernie często zabiegać, na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o odebranie dzieci z rodzin w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka były nieuzasadnione. W 2011 roku było tylko 40 takich przypadków w województwie pomorskim. Ponadto, niektóre gminy naszego województwa przygotowały szczegółowe procedury, aby w tak trudnych sytuacjach nie nastąpiły jakiegokolwiek zaniedbania.

109 pomorskich gmin opracowało i realizuje, zatwierdzone właściwą uchwałą rady gminy, gminne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Jakość zatwierdzonych programów jest zależna od tego, czy przed obowiązkiem legislacyjnym na danym terenie pracowała już koalicja na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy i czy w danej gminie są osoby przygotowane merytorycznie oraz umiejące współpracować międzysektorowo.

Inaczej wygląda sytuacja w powiatach ziemskich województwa pomorskiego. Osiem z szesnastu powiatów nie opracowało jeszcze swoich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar.

Programy profilaktyczne służące udzielaniu pomocy specjalistycznej, zwłaszcza promowaniu i wdrażaniu prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci

w rodzinach zagrożonych przemocą powstają w nie zadawalającym tempie. Obecnie na terenie naszego województwa funkcjonuje 27 takich programów.

W ramach spotkań Wydziału Polityki Społecznej z władzami samorządowymi, na których przypominamy o obowiązkach wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, samorzady podnoszą brak wystarczających środków finansowych na szkolenia przedstawicieli poszczególnych służb oraz na zapewnienie specjalistycznego wsparcia ofiar przemocy i oddziaływania na sprawców przemocy.

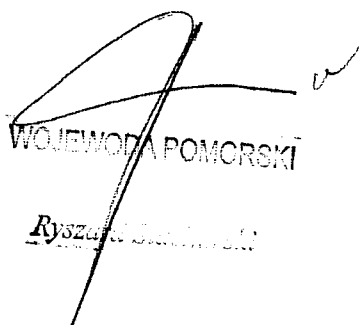
W roku 2011 pięć samorządów województwa pomorskiego, a w roku 2012 już 14, uzyskało dofinansowanie z Programu Ochrony przygotowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej „Wspierające tworzenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Granty Wojewody Pomorskiego od lat wspierają projekty organizacji pozarządowych realizujących te zadania. W bieżącym roku były to 4 projekty rozwijające usługi na rzecz osób doznających przemocy oraz wspierające rodziny w tworzeniu prawidłowych więzi między dzieckiem a rodzicem.

Współpraca Wojewody Pomorskiego i władz samorządu województwa pomorskiego od wielu lat służy tworzeniu rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach Zespołu Monitorującego Realizację Zadań w Zakresie Przeciwdziałania Zjawisko Patologii Społecznej. Zespół opracowuje materiały i procedury interwencyjne, diagnozuje potrzeby szkoleniowe, a także przygotowuje publikacje i szkolenia dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Odnosząc się do przekazanego przez Panów apelu informuję, że został on rozesłany do wszystkich starostów, wójtów, burmistrzów i prezydentów w województwie pomorskim.

Zawiadamiam także, że służby Wojewody Pomorskiego rozumieją znaczenie rozszerzenia monitoringu, koordynacji, nadzoru i kontroli realizowanych przez samorzady lokalne zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu rozszerzenia czynności kontrolnych służby te zostaną wzmocnione szkoleniowo i kadrowo. W wyniku podjętych działań przewidywane jest upowszechnianie coraz bardziej nowoczesnych metod profilaktyki i interwencji oraz takie budowanie skutecznych strategii pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie, aby zmniejszać sukcesywnie negatywne jej skutki zabezpieczając dzieci i dorosłych przed przyzwoleniem na krzywdzenie.

WOJEWODA POMORSKI
Ryszard Jankowski

Warszawa, 9 listopada 2012 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

BW-III.020.132.2012.KG

**Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki Społecznej**

**Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

Szanowni Panowie Ministrze,

odpowiadając na Panów pismo z 8 października 2012 r. (znak:DPS-XXII-074-6672-6-MB/12) w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pragnę poinformować, że podjąłem szereg działań, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a zwłaszcza krzywdzeniu dzieci.

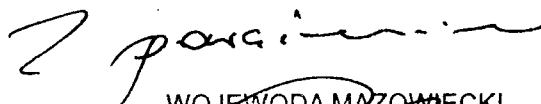

Zgodnie z Panów wytycznymi przekazałem do jednostek samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego apel o wzmocnienie działań mających na celu monitorowanie losów dzieci zagrożonych przemocą. Ponadto temat dotyczący przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w kontekście funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, został włączony do programu spotkań z przedstawicielami samorządów, które obecnie odbywam. W trakcie spotkań staramy się przedstawić dobre praktyki dotyczące prawidłowego i skutecznego działania zespołów oraz wskazać na problem przemocy, jaki pojawił się w ostatnim czasie na obszarze kraju. W tym celu prezentujemy statystyki sporządzone przez komendanta wojewódzkiego policji. obrazujące ilość osób obitych przemocą na terenie Mazowsza.

Obszar przemocy w rodzinie stał się ponadto jednym z tematów debat o stanie bezpieczeństwa, które wspólnie z komendantami wojewódzkim i stołecznym Policji. przy wsparciu komendantów powiatowych Policji, organizujemy w każdym z powiatów

województwa. Po każdym ze spotkań przygotowujemy rekomendacje, które mają służyć poprawie bezpieczeństwa publicznego w regionie.

Jednocześnie wystąpiłem do dyrektorów gminnych i powiatowych ośrodków pomocy społecznej o wnikliwą analizę każdego sygnału o nieprawidłowym pełnieniu ról wychowawczych przez rodziców i opiekunów. Ponadto realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie będzie jednym z kryteriów kontroli, którą cyklicznie przeprowadzam w ośrodkach pomocy społecznej.

Temat ten został włączony również pod obrady Wojewódzkiego Zespołu Koordynacyjnego ds. Programu „Razem bezpieczniej”.

WOJEWODA MAZOWIECKI
wz.
Dariusz Piątek
Wicewojewoda Mazowiecki

Gorzów Wlkp., dn. 14 listopada 2012 r.

WOJEWODA LUBUSKI

PS-I.9452.17.2012. AObi

Pan

~~*Władysław Kosiniak-Kamysz*~~

~~*Minister Pracy i Polityki Społecznej*~~

Pan

Marek Michałak

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Ministrze

Nawiązując do pisma znak DPS-XXII-074-6672-6-MB/12 z października 2012r. w sprawie wzmożenia kontroli nad jakością działań samorządów lokalnych na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, w tym zapobiegania i reagowania na przejawy krzywdzenia dzieci, uprzejmie informuję, że ta problematyka jest mi znana oraz stanowi przedmiot mojej szczególnej troski.

Pracownicy Oddziału Nadzoru i Kontroli Wydziału Polityki Społecznej tut. Urzędu Wojewódzkiego kompetentni do wykonywania tych zadań w moim imieniu realizują szereg działań monitorujących, nadzorczych i kontrolnych w tym zakresie. Na 2012 r. zaplanowano 16 kontroli, przedmiotem których było sprawdzenie nie tylko sposobu wykonywania przez gminy oraz powiaty zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i jej aktów wykonawczych, ale także jakości i skuteczności tych działań. Ponadto w reakcji na powzięte informacje o nieprawidłowościach w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz o przypuszczalnym łamaniu praw dziecka, zrealizowano 6 kontroli doraźnych w ośrodkach pomocy społecznej oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W wyniku przeprowadzonych postępowań kontrolnych wydawano stosowne zalecenia oraz zaplanowano na przyszły rok kontrole sprawdzające.

Pod koniec ubiegłego roku oraz w lutym br. przeprowadzono monitoring dotyczący wywiązywania się przez gminy z powinności powoływania zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gminy zwlekające z realizacją tego zadania pisemnie obligowano do natychmiastowego powołania i podjęcia działalności przez takie zespoły. W przygotowywaniu jest wykaz danych kontaktowych do gminnych zespołów

interdyscyplinarnych i przewodniczących tych zespołów celem umieszczenia na stronie internetowej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakładce „Przemoc w rodzinie” zawierającej informacje ważne z punktu widzenia osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, a także świadków tej przemocy.

W czerwcu br., po uprzednim dokonaniu przez Wydział Polityki Społecznej oceny merytorycznej pracy gmin w zakresie realizacji zadań z obszaru pomocy społecznej, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zorganizowano w tut. Urzędzie naradę z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej oraz władz samorządowych, na której omówiono m.in. wyniki przeprowadzonego monitoringu. Mając na uwadze szczególną ochronę dzieci przed przemocą w październiku br. zwróciłem się do samorządów gminnych z apelem o wzmożenie monitorowania sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Zaplanowałem także przygotowanie raportu na temat sposobu realizacji tego zadania przez lubuskie gminy, jak również monitoring standardu placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego, które pełnią ważną rolę także w zakresie profilaktyki zaniedbania i krzywdzenia dzieci w rodzinie.

Województwo lubuskie od początku uczestniczy w rządowym programie „Razem Bezpieczniej” pozyskując środki m.in. na realizację przedsięwzięć na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz bezpieczeństwa dzieci w różnych sytuacjach życiowych, lubuskie samorządy są zachęcane do ubiegania się o środki z rządowego programu osłonowego dotyczącego wspierania rozwoju gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a ponadto w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi dofinansowano szereg projektów ukierunkowanych na wzmocnianie rodzin w kryzysie oraz wspieranie ofiar przemocy w rodzinie i udzielanie im wszechstronnej pomocy.

Przekazując władzom gmin i powiatów na prośbę Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz Rzecznika Praw Dziecka apel o wzmocnienie działań w omawianym zakresie, skierowałem do nich osobistą prośbę o zwrócenie szczególnej uwagi na sposób realizacji tych zadań na ich terenie. Zachęciłem je do inicjowania, wspierania oraz intensyfikowania przedsięwzięć odnoszących się do przeciwdziałania i łagodzenia skutków przemocy domowej, a także działań adresowanych do szerokiej opinii społecznej mających na celu zmianę percepcji zjawiska, przerwanie milczenia i obojętności na krzywdę mającą miejsce w najbliższym otoczeniu oraz stanowcze potępienie przemocy dokonywanej na najbliższych.

Z poważaniem

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Jan Świrebo
Wicewojewoda Lubuski

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
Aleksander Marek Skorupa

Wrocław, dnia 23 października 2012 r.

PS-KNPS2.40.260.2012

Pan
Marek Michałak
Rzecznik Praw Dziecka
Warszawa

Pan Rzeczniku,

W odpowiedzi na pismo GAB/500/2/201/BS z dnia 8 października 2012 r., w którym zwraca się Pan do Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów z apelem o wzmożenie działań mających na celu monitorowanie losów dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie i podejmowanie odważnych i skutecznych przedsięwzięć zapewniających ochronę przed krzywdzeniem ze strony ich najbliższych oraz do Wojewody o koordynowanie i monitorowanie działań, a także prowadzenie kontroli i nadzoru realizowanych przez samorządy lokalne zadań, informujemy co następuje.

W roku 2012 w Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej przeprowadzonych zostało 17 kontroli kompleksowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem kontroli była ocena realizacji systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.). W ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ocenie podlegało: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Kontrolerzy kładli nacisk na przestrzeganie procedury „Niebieskiej Karty” i jej prawidłowe dokumentowanie. Ze szczególną wrażliwością analizowano plany pomocy rodzinie dotkniętej przemocą, przygotowywane i realizowane przez zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze.

Mając głęboką świadomość powagi problemu, oraz w trosce o dobro dzieci, Wojewoda Dolnośląski w planie kontroli na rok 2013 zaplanował 29 kontroli kompleksowych w gminach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od stycznia 2012 r. w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim został powołany Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dzięki opracowanej przez Koordynatora i przesłanej do powiatów ankiecie, zbierane są na bieżąco informacje dotyczące infrastruktury oraz kwalifikacji zawodowych pracowników zajmujących się wykonywaniem zadań z zakresu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Wyniki ankiety zostaną pod koniec roku 2012 umieszczone na stronie internetowej DUW. Jednocześnie na bieżąco prowadzone są przez Koordynatora szkolenia dla osób wchodzących w skład zespołów interdyscyplinarnych. Ponadto jak wynika z planu działań Koordynatora na rok 2013 r., w styczniu zorganizowana zostanie konferencja dla powiatów w sprawie standardów programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W pierwszym kwartale 2013 r. zaplanowane są również spotkania z osobami reprezentującymi Ośrodki Interwencji Kryzysowej, których celem będzie wypracowanie wspólnych standardów pracy i pomocy.

Mając na uwadze powyższe, pragniemy zapewnić, że priorytetem w działaniach kontrolnych była i jest ocena jakości pracy wszystkich służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Jednocześnie informujemy, że przekazany nam Pański apel został przesłany do wszystkich podległych jednostek samorządu terytorialnego.

Z poważaniem
A.M. My